

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
5. NOV.
1998

Letnik 53
Štev. 44
(2986)

Cena 10 šil.

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Zul.-Nr. 39959K50U

Delni uspehi ne morejo prikriti nedoseženega

Medtem ko se slovenske politične, kulturne, izobraževalne, športne organizacije posebno v zadnjih letih borijo predvsem s problemi finančne narave, zastaja na področju uresničevanja manjšinskih pravic ofenzivno delo. Lansko odprtje otroškega vrtca v Borovljah in letos v Ledincih je za narodno skupnost sicer uspeh, ki pa temelji na privatnih iniciativah in tudi na privatni odgovornosti. Največji zadnji uspeh pa sta seveda radia Agora in Korotan.

Tudi za drobec se ni premaknilo na Koroškem glede dvojezičnih topografskih napisov in tudi ne kaže, da se v doglednem času kaj bo. Na Gradiščanskem npr., kjer naj bi po zakonu table že stale, se pripravljajo, da izvedejo ljudsko povpraševanje o tem, ali naj dvojezične table stojijo ali ne. Gradiščanski Hrvati se temu upirajo in pravijo, da se o zakonu, ki je v rangi ustave, ne povprašuje, temveč se ga izvede. Na Koroškem je v decembru načr-

tovana delavnica (workshop) z otroškimi vzgojiteljicami, kjer bosta sodelovala tudi dežela in pa Urad zveznega kanclerja. Potrebe po dvojezični predšolski vzgoji so znane, še vedno pa je odvisno od posamezne občine, ali je pripravljena imeti javno/e dvojezično/e skupino/e ali ne.

Naslednje leto bo, kot kaže, polno sprememb. Če bodo vse pozitivne, pa ni odvisno samo od nas samih, čeprav tudi.

S. W.

Sestav sosveta

Urad zveznega kanclerja je sporočil, da je sprejel predloge Zveze slovenskih organizacij, Narodnega sveta koroških Slovencev, SPÖ, ÖVP, FPÖ in cerkve in imenoval osebe, ki bodo sestavljale sosvet za slovensko narodno skupnost. Imenovane pa mora potrditi še zvezna vlada, potem pa se bo sosvet lahko konstituiral.

ZSO bodo zastopali (v kolikor jih bo vlada potrdila) tako kot doslej, Ana Blatnik, dr. Helena Verdel, dr. Marjan Sturm in Janko Zwitter, NSKS pa mag. Stefan Kramer, Nanti Olip, mag. Rudi Vouk in Marija Mak. Za SPÖ bodo v sosvetu Engelbert Ojster, Stefan Orasche in Gerhard Visotschnig, za ÖVP mag. Raimund Grile in Franz Richau, za FPÖ Germot Kuglitsch in Christine Piuk, zastopnik cerkve pa bo tudi vnaprej dr. Jože Marketz.

Preberite

BILČOVŠ

Simpozij o Janku Ogrisu

Ob stoletnici rojstva velikega koroškega Slovence so znanstveniki predstavili njegovo osebnost

Stran 3

INTERVJU

Dr. Katja Sturm-Schnabl

Ob podelitvi naslova izredne univerzitetne profesorice pripoveduje o svojih življenjskih travmah

Stran 4

SLOVENJ GRADEC

Smrt Jožeta Tisnikarja

Tragično je preminul eden največjih slovenskih slikarjev

Stran 5

Ob Dnevu spomina na mrtve se je velika množica zbrala na šentrupeškem pokopališču pri Velikovcu, kjer počiva 83 padlih za svobodo osmih narodnosti

Stran 2

PREBLISK

■ Naši cerkveni dostojanstveniki mi bodo spet očitali, da sem hudoben. Toda moja nrav je taka, da moram, če se mi kaj preblisne, to napisati.

S sporočilom naslova mislim povsem resno. Spodbudila pa sta ga dva dogodka.

Prvi: Pretekli teden so v Vatikanu obravnavali sedanji odnos Cerkve do svoje preteklosti, konkretno do inkvizicije v prejšnjih stoletjih, ko so cerkvena sodišča obsodila na mučenje in smrt menda kar okrog 300 tisoč (svobodomiselni!) ljudi. Prezgodaj je Vatikanu izreči »Mea culpa« in se oprati greha, zato je razprava, češ da to obdobje še ni dovolj raziskano in še vedno preveč podrejeno

čustvom, preložil na pozneje. Drugi: Ob nedavnem obisku na Hrvaškem je papež Janez Pavel II. kljub nasprotovanju židovskih in drugih protifašističnih organizacij razglasil nekdanjega hrvaškega nadškofa Alojza Stepinca za bla-

Ne, v nebesa pa ne!

ženega. Ta je med 2. sv. vojno tesno sodeloval z ustaškim poglavnikom Pavelcem in tako ga dolžijo soodgovornosti za pomore stotisočev. (Naš Slomšek se že obrača v grobu!)

No, in v nebesih naj bi sedel med vsemi temi inkvizitorskimi papeži in nadškofi? Jaz osebno ne. Kaj pa vi? J. R.

Društvo »Erinnern«
in gimnazija Perau v Beljaku
vabita na spominsko prireditev

»Judenpogrom
November 1938
Kärnten vor 60 Jahren«

GOVOR: univ. prof. dr. Andrej Moritsch, REFERAT: mag. Andrea Lauritsch; dijaki berejo tekste; zbor gimnazije Perau

v torek, 10. novembra 1998,
ob 19.30, v mestni hiši (Rathaus –
Paracelsussaal) v Beljaku

Zapleti okoli sežigalnice odpadkov

V zadevi koroške sežigalnice odpadkov se na politični ravni bolj in bolj približujemo ravni burkaške tragikomedije. Pristojna deželna referentka Elisabeth Sicklova že zdavnaj nima več odločilne besede, njeno ravnanje že dalj časa usmerja svobodnjaški strankin šef Haider. Ta celo trdi, da je Sicklova žrtev napačnih informacij.

Na deželni ravni so torej fronte jasne: socialdemokrati in ljudska stranka so za sežigalnice, svobodnjaki pa so proti. Na mestni ravni pa se stvari dodatno zapletajo. V bistvu so vse omenjene stranke proti sežigalnici, socialdemokrati pa bi ven-

darle radi izvedli ljudsko povpraševanje, ker je mestnemu svetniku Peterletu stvar zelo pri srcu.

V primeru, da bi se narod odločil proti sežigalnici, bo spet prišla na vrsto podklostrska inačica, ki jo deželna politika že dolgo odobrava in se zanjo ogreva.

Sedaj pa v razpravo skuša poseči tudi KRV – Kärntner Restmüllverwertung, ki hoče sežigalnice zgraditi v Celovcu. Napovedala je obširno informacijsko kampanjo o sistemu sežiganja odpada. Pri tem opozarja na dejstvo, da na svetu deluje že 215 sežigalnic sistema syncom.

KRV zatrjuje, da emisije, izpušni plini, ki nastajajo pri zgoznavanju odpada, okolja ne bi obremenjevale bolj kakor pa dva tovornjaka, ki vozita s hitrostjo 80 km na uro.

Sežigalnica bi lahko producirala tudi tok za 4500 in daljinsko ogrevanje za 5000 gospodinjstev, meni KRV.

Tonažna cena bi znašala 1700 šilingov, dejanski stroški za posamezno gospodinjstvo pa okoli 600 na leto.

A KRV priznava, da so to zgolj okvirne kalkulacije, kajti tonažna cena se lahko še občutno zviša, ker stroški za dovoz odpadkov, to je dnevno vlak do deset vagonov, še niso natančno izračunani, vrhu tega pa bi za omenjeni vlak bila potrebna dodatna ranžirna železniška proga, ki bi jo morali zgraditi blizu sežigalnice.

f. w.

PETEK FREITAG 13. 11., 20.00

Reggae večer

»DESTINATION«

Rigo Masiala (vocal & git), Primus Sitter (git),
Lute Heili (git), Jozef Štikar (keyb),
Roman Weirits (bas), Hans Walluschnig (drums)

SOBOTA SAMSTAG 14. 11., 16.00

Primož Suhodolčan

Literarno branje za otroke

NEDELJA SONNTAG 15. 11., 20.00

Kabarett

Mike Supancic »Durchbruch!«
Kommerz mit Herz – in deutscher Sprache

Vse prireditve v kulturnem lokalu Knaberie
Alle Veranstaltungen im Kulturbeisl Seher
Velinja vas/Wellersdorf

BILČOVŠKA JESEN '98
LUDMANNSDORFER HERBST

MOGOČNA KOMEMORACIJA V VELIKOVCU

Spomin na borce in žrtve fašizma ne zbledi

Pretekli teden so predstavniki Zveze koroških partizanov in prijateljev protifašističnega odpora skupaj s predstavniki republike Slovenije, kot vsako leto, po vsej Koroški spet položili vence ob spomenike in na grobišča padlih partizanov in žrtev protifašističnega odpora. Osrednja spominska svečanost za vse padle pa je bila letos na šentruperškem pokopališču v Velikovcu, kjer je pokopanih kar 83 borcev osmih na-

rodnosti, ki so se borili severno od Drave, predvsem na področju Svinške planine.

Svečanosti se je udeležila velika množica naših ljudi, med njimi predsedniki vseh treh tradicionalnih protifašističnih organizacij, Peter Kuchar za Zvezo koroških partizanov, Jože Partl za Zvezo slovenskih izseljencev in Milka Kokot, predsednica Zveze slovenskih žena. Povrh pa sta bila prisotna za Slovensko prosvetno zvezo še

predsednik dr. Gustav Brumnik in tajnik dr. Janko Malle, Slovensko šolsko društvo pa je zastopal ravnatelj mag. Jože Blajs. Iz Slovenije sta slovesnost počastila državna sekretarka za Slovence v zamejstvu in po svetu Mihaela Logar ter državni sekretar v ministrstvu za delo in socialo Janko Stušek, predsednik odbora koroških partizanov Gorenjske Franc Konobelj-Slovenko in predstavniki mnogih drugih borčevskih organizacij.

Program je s sijajnim petjem pričel moški zbor »Valentin Polanšek« z Obirskega, Franci Sadolšek je recitiral pesem

koroškega partizana Tončija Haderlapa, v slavnostnem delu pa sta po polaganju vencev spregovorila državna sekretarka Logarjeva in predsednik Zveze Slovenskih organizacij na Koroškem dr. Marjan Sturm (beri v okvirjih).

Tonči Schlapper je za zaključek recitiral še Kajuha in obirski pevci so k svečanosti prispevali še nekaj partizanskih in domoljubnih pesmi.

Spomin na težke čase živi, hkrati pa nas spomeniki opominjajo in dramijo k budnosti. Kdor ne spoštuje preteklosti, nima prihodnosti!

J. R.

DRŽAVNA SEKRETARKA
MIHAELA LOGAR

Spoštovani!

Zbrali smo se na osrednji komemorativni svečanosti, letos tukaj ob spomeniku v Šentrupertu pri Velikovcu. Na tem mestu leži 83 borcev: Slovenec, Francozov, Angležev, Poljakov, Rusov. Mnogi od njih še vedno brez imena. Zavedajmo se kraja, na katerem smo se zbrali. Dogodki v zgodovini niso prizanašali ljudem iz te okolice. Tudi po končani II. svetovni vojni ne. Tudi ta spomenik je bil žrtev leta 1953.

Tudi zato se zbiramo, leto za letom, da počastimo spomin tistih, ki so se borili in dali svoja življenja, za nekaj, kar še danes ni uresničeno. Ne moremo in ne smemo reči, da so bile žrtve zaman, vendar je še veliko tega, kar ni bilo nikoli dorečeno.

Borili so se tudi za strpnost med narodi. To kaže tudi nacionalnost tu pokopanih. Ramo ob rami: Slovenci, Francozi, Angleži, Poljaki, Rusi, pa tudi Avstrijci. Vsi za iste cilje. Tudi te žrtve nas obvezujejo, da se še naprej borimo za te cilje. Ne več z orožjem, pač pa z odprto in jasno besedo; za dobre medsosedske odnose, za prijateljske vezi med ljudmi, ki živijo tu, za medsebojno spoštovanje in priznavanje različnosti.

Spoštovani!

Tukaj polagamo venec v spomin teh, ki leže tukaj, ob tem pa se spomnimo tudi vseh žrtev, ki leže v ostalih 54 grobovih in grobiščih širom Koroške.

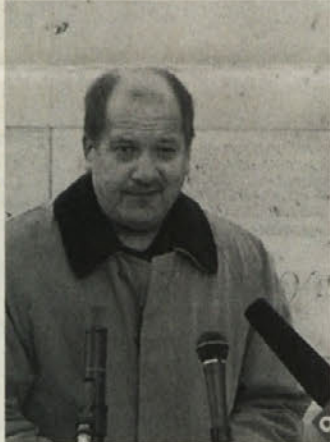
Njim v spomin, nam pa v večni opomin.

Slava jim!

PREDSEDNIK ZSO
MARJAN STURM

Dragi tovariši!

Vsem, ki so tu pokopani, smo se dolžni zahvaliti, da mi danes živimo v drugačnih pogojih kot so oni, da živimo v miru in svobodi. Zato je današnje srečanje namenjeno tako padlim borkam in borcem kot tudi spominu in opominu nam, da razmišljamo o tem,

kaj njihova oporoka pomeni.

Uničevalnemu pohodu je najprej botroval nacionalizem, ki se je stopnjeval v šovinizem in dosegel višek v rasizmu. V tem razvoju se je razširjala nestrpnost do drugače mislečih, do pripadnikov drugih narodov in predvsem do tako imenovanih »manjvrednih«.

Če je torej prva oporoka padlih ta, da se preteklost ne sme ponoviti, to pomeni, da se morajo naša prizadevanja usmeriti tudi v ohranitev in razširjanje strpnosti, med nami samimi, do drugače mislečih in do pripadnikov drugih narodov.

Antifašizem je danes torej v prvi vrsti usmerjen v dostojen spomin na padle, hkrati pa tudi v naša prizadevanja za odprto in strpno družbo.

Tudi mi se moramo povezovati z vsemi tistimi, ki tako kot mi v odprti in strpni družbi vidijo pogoj za dosego svojih specifičnih ciljev.

Le tako bo tudi mogoče do-

cela uveljaviti naše narodnostne zahteve od dvojezičnega otroškega varstva do več dvojezičnih tabel ipd. Naša prizadevanja imajo oporo tudi v antifašističnem odporiškem gibanju, ne samo v smislu neke tradicije, temveč zelo konkretno: prav tako kot so pripadniki osmih narodov in narodnosti, pokopani tu v Šentrupertu, znali najti skupne točke za uveljavitev svojih specifičnih interesov, tako moramo tudi mi danes najti stične točke z vsemi dobromislečimi ljudmi, le-te pa so: strpnost, odprtost, radovednost do drugega in skupna prizadevanja za resnično demokratične odnose med ljudmi.

Prepričan sem, da se bomo s tem najboljše oddolžili padlim borkam in borcem, spomin nanje pa naj bo trajen opomin za nas, da vse naše delovanje usmerimo tudi v to, da se zgodovina ne ponovi nikoli več.

Slava spominu padlih žrtev!

KIS IN PODPORA CILJ 5B

Selski kmetje iščejo možnosti za krepitev gospodarske osnove

Skupaj s Kmečko izobraževalno skupnostjo (KIS) so pretekli četrtek, 29. novembra, selski kmetje vabili na pogovor o predelavi in trženju domače surovine, lesa. Sogovornika sta bila predstavnika »Delovne skupnosti zgornjedravske kmečki les/ ARGE Oberdrautaler Bauernholz« Johannes Stotter in Peter Ebensberger. Predsednik združenja kapelških kmetov Zdravko Miklau pa je predstavil njihovo organizacijsko obliko in način poslovanja.

Devet pogumnih kmetov

Leta 1997 se je 9 kmetov v zgornjedravske doline združilo v omenjeno Delovno skupnost. Namen je bil in je pridobiti si dodatno gospodarsko oporo, osnova dejavnosti pa je domači les. Kmetje so se domenili za delitev dela in za čim večjo samostojnost in samoodgovornost poameznika, skupna pa jim je bila zamisel iz domačega lesa pridelovati čim bolj kakovostne izdelke.

Ker sprva o tem poslu niso imeli dosti pojma, so se obrnili

na svoje štajerske kolege v Pichlu, ki že dalj časa v okviru samopomočne skupnosti producirajo lesene klopi, cvetlična korita in vrtno opremo.

Potrebno rezalnico so zgornjedravske kmetje kupili na Češkem, ker je drugače kot avstrijski oz. nemški stroj, oba sta bila vrhu tega pretežka in predraga, najbolj ustrezala njihovim predstavam. Stroj so nabavili s podporo sredstev Evropske skupnosti, namenjenih za podporno kuliso cilj 5b, podporo pa jim je ponudila tudi Koroška kmetijska zbornica. Rezalnica je stala 2 milijona šilingov, od tega so dobili 55 % podpore.

Delovna skupnost ni vložila le dosti denarja, ampak predvsem ogromno časa za odpiranje in osvajanje trga, za stike s trgovci in kupci. Tako ni bilo

sejma ali drugih gospodarskih prireditvev, kjer zgornjedravske kmetje ne bi predstavljali svojih izdelkov. Ti segajo od lesenih plotov, vrtnih oprem, miz in stolov do cvetličnih korit in do brunaric (Blochhäuser). Posebnost teh izdelkov je, da niso impregnirani in zato tudi ne sodijo med posebni odpad (Sondermüll), kar bi bili, če bi jih impregnirali s kemičnimi sredstvi.

Cena izdelkov zgornjedravske kmetov, pa tudi kalkulacija se ravna po dohodkovni meji, ki leži pri 330.000 šilingih.

Delovni skupnosti je med tem uspelo navezati stike z nekaterimi pomembnimi tržnimi verigami, in letno zapusti zasebne delavnice kmetov okoli 40 vrtnih garnitur. Poslovodstvo skrbi, da kmetje ne presega svojih zmogljivosti in materialnih resurz.

Letna kapaciteta rezanega in predelanega lesa je okoli 60.000 metrov. Ker je rezalnica mobilna, delovna skupnost predeluje les širom po Koroški. Obratna ura stane 300 šilingov.

Pot do samopomoči

Selski kmetje so se z zgornjedravske kmečke delovne skupnosti domenili za intenziven tečaj, na katerem se bojo podrobno seznanili z rezalnico in kako je treba z njo upravljati, kajti tudi Selani se hočejo gospodarsko postaviti na trdnjše temelje. In domača surovina les jim nudi pravilno rešitev.

Pri tem so jim zgled tudi kapelški kmetje, ki so se združili v Gozdno gospodarsko skupnost. Njen predsednik Zdravko Miklau je dejal, da je vanjo včlanjenih 45 kmetov, ki imajo skupno 3500 ha gozda.

Miklau je predvsem naglasil, da je navzlic evropski koncentraciji, ki je sedaj zajela žage, ter tržnemu monopolu, ki ga gradijo finski oz. severnjaški koncerni, nujno in neobhodno potrebno, da se kmetje združijo v ekonomske skupnosti, sicer jim bo slaba predla, ker dolgoročno in samotež ne bojo kos globalni konkurenci in ne bojo preživel.

Pri tem pa je posebej važno, da te skupnosti poslujejo po strogih komercialnih načelih, da morajo pristojnosti in naloge biti jasno in pregledno razdeljene, ponudba pa čim širša. Tudi kapelška kmečka skupnost nudi eni osebi delovno mesto.

Kaže, da bojo selski in kapelški kmetje le našli skupni imenovalac in da bojo preko občinskih ter regijskih meja znali v smislu samopomočne globalizacije dveh dolin postaviti temelje plodnemu in za vse koristnemu sodelovanju. Tržnih alternativ je dosti in fantazija za izbiro oz. izdelavo produktov je brezmejn.

Franc Wakounig

Naslov prispevka ob simpoziju o pokojnem Janku Ogrisu, Miklavževem očetu iz Bilčovsa, povzemam iz prispevka dr. Feliksa J. Bistra pretekli petek, 30. oktobra. Ta je dejal: »Bil je izobražen mož iz ljudstva, deloval je med ljudstvom in za ljudstvo.«

Trdnost, načelnost, slovenska zavest, ki jo je povezoval tudi s širšim panslavizmom, prepričanje, da moramo razvijati lastno gospodarsko osnovo, da nam je potrebna razumna inteligenca, da moramo delovati v kulturi, se boriti za ohranitev slovenskega jezika, so bile osnovne stalnice delovanja Janka Ogrisa, leta 1981 umrlega Miklavževga očeta.

Pretekli petek, 30. oktobra, dan pred stoletnico njegovega rojstva, je v Bilčovsu pri Miklavžu potekal celodnevni simpozij o Janku Ogrisu, Miklavževem očetu, še pred desetletji pojmu borca za narodne pravice. V zadnjih desetletjih je pod vplivom pozabe in drugih simbolom slovenstva ne najbolj naklonjenih dogodkov spomin nanj nekoliko zbledel. Nanj so bolj ali manj opozarjali le njegovi potomci, kar vsi po vrsti zavzeti kulturni in politični člani naše

SIMPOZIJ OB 100-LETNICI JANKA OGRISA

Iz ljudstva, med ljudstvom in za ljudstvo

Velika jedilnica v Miklavževih gostilni je bila ob simpoziju ves dan polno zasedena

narodne skupnosti. Le sreča je, da je tudi v spominu nekaterih nesorodnikov ostal tako prisoten, da so se ga odločili osvežiti in ga vnesti v splošni spomin Slovencev na Koroškem in širše. Med temi so bili predvsem Feliks J. Bister, Avgustin Malle in pa bilčovsko SPD »Bilka«.

Simpozij v spomin Janku Ogrisu sta pripravila Slovenski

Iz zapisa Milke Kolenik o Janku Ogrisu v izseljenskem taborišču Schwarzenberg:

Razpoloženje med pregnanci je bilo porazno ... nikogar nismo imeli, da bi nas bodril in nam vlival voljo do življenja. Le pogumni in preizkušeni borec za narodne pravice iz predvojne časa tovariš Janko Ogris iz Bilčovsa je pravilno ocenil naš položaj. Vsem, ki smo po taborišču taval kot izgubljeni, je postopoma začel utrjevati voljo do življenja in vero v bodočnost ... Ogris nam je skušal dopovedati, da se ne smemo samo pomilovati, temveč si moramo priboriti zavest, da smo v kremljih nacistov in da imajo možnost za vrnitev domov samo tisti, ki bodo ostali odporni, polni zaupanja in trdne volje, da je treba ta nesrečni čas preživeti... Prav z njegovo pomočjo se je razpoloženje med pregnanci kmalu izboljšalo.

Janko Ogris pa se je še posebej posvetil mladini, ki je brez ciljev in pouka taval po taborišču. Lotil se je odgovorne in težavne vloge učitelja, zbiral otroke, jih učil brati in pisati. Nekaj časa je to počel naskrivaj, potem pa je lagerführerja Ficka zaprosil za privolitev. Ko je dobil dovoljenje, da kot pomožni učitelj sme vzgajati otroke, se je s še večjo vnemo lotil dela.

... Oblastniki so dovolili, da smo smeli k verskim obredom. Janko Ogris pa je kot organist in veren človek sedel za orgle na koru in igral, mi pa smo mu verno sledili in ga poslušali. Njegova posebnost in tudi nevarno tveganje pa je bilo, da je po vsaki maši zaigral tudi slovansko himno »Hej Slovani...« Tako smo bili po vsaki maši spet bolj samozavestni in polni upanja, da bomo preživeli.

znanstveni inštitut v Celovcu in domače Slovensko prosvetno društvo »Bilka«, prijazno streho in vrhunsko gostoljublje pa je ponudil vnuk, sedanji Miklavžev gostilničar Hanzi Ogris.

Velika jedilnica Miklavževih gostilne je bila ves dan povsem

zasedena, o Janku Ogrisu pa so spregovorili mag. Hanzi Filipič (Politične razmere v bilčovski občini 1900–1945), Tonči Schlapper (Moji spomini na Janka Ogrisa – izveček spodaj), prof. Janez Stergar (Slovenija in koroški Slovenci 1920–1959), dr. Avgustin Malle (Politično in gospodarsko delovanje Janka Ogrisa), dr. Valentin Sima (Televizijska nanaizanka »Vas ob meji« z vplivom Janka Ogrisa na avtorja Thomasa Plucha) in Feliks J. Bister (Janko Ogris in študira-joča mladina). Številne izsledke in podatke iz referatov, ki so jih bistveno dopolnili mnogi domačini in predstavniki kulturnih in političnih organizacij, je na tako omejen prostoru nemogoče predstaviti (izšli naj bi v zborniku), zato naj se tokrat zadovoljimo z nekaterimi izvlečki in komentarjem, ki vsaj deloma orisujejo Ogrisovo vsestransko osebnost in njegov pomen za slovenstvo na Koroškem.

Jože Rovšek

Ne, proti narodu pa nikdar!

Srednje velik mož z bistrimi in živahnimi očmi, ki so vprašaje zrlé mi v obraz, – takega sem srečal v predverju gostilne. Nekoliko zavihane brke nad ustmi so zakrivale nekaj tistega dobrohotnega nasmeha, ki je moral prevzeti vsakogar, s komer je kaj spregovoril. »No, pa bodo dro zdržali, kar se proti nam kopiči!« – je bil njegov pozdrav. Ne vem več, kaj sem mu odgovoril, da sva se oba hudo mušno zasmejala.

Bilo je na občnem zboru Slovenske prosvetne zveze leta 1948, ko je na kocki stalo vprašanje: korak nazaj ali naprej po poti v nova obzorja? Vprašanje, ki naj bi odločalo, ali naj v slovenski kulturi spet zavladajo obrabljeni politični katolicizem, podkrepjen z vplivom preostankov politične emigracije bele garde, ali naj nadaljuje progresivna kulturna dejavnost, ki je doživela svoj porod in usmerila svojo pot že v času narodnoosvobodilne borbe. Odločilni glas Janka Ogrisa je zagotovil, da koroška slovenska kulturna organizacija ni padla nazaj v stare izvožene struge klerikalne ideologije, ki je spajala narodnost in vero v kompaktno enoto, temveč da je naša kulturna dejavnost lahko nadaljevala svoje kulturno ustvarjanje na temeljih sproščenega duha in odprtosti v svet. Tedaj in tudi leto kasneje ob fizičnem napadu in posiljevanju klerikalnih aktivistov je obveljala njegova beseda: »Ne, proti narodu pa nikdar!« ...

... Kljub temu je Janka Ogrisa težko prizadela od katoliške cerkve oklicana ekskomunikaci-

ja, ki je izrekla prekletstvo nad vsakomur, ki je politiko in kulturo pojmoval po nujah zgodovinske spremembe in načelih progresivnega razvoja. Ni mogel razumeti, da naj bi to prekletstvo zadelo prav naš mali narod, ki se je v vsem času svoje zgodovine boril za svoje osvobodjenje in pravice, da naj bi ne-

zaslišano ponižanje zajelo vse ljudi, ki so samo brali pod tem ediktom stoječe časopise, bodisi politične ali kulturne, in se priznavali k razvoju, ki je imel svoj izvor v narodnoosvobodilni bor-

bi, najslavnejšem obdobju naše slovenske zgodovine. Nikjer na svetu pa s takšno obsodbo Vatikana niso bili kaznovani niti najbolj kruti režimi ali njihovi pripadniki, kaj šele barbarski, brezverski in razčlovečeni nacifašizem, do katerega je uradna cerkev gojila dokaj prijazne odnose celo po končani svetovni vojni.

Janko Ogris pa tudi pod tem udarcem ni klonil. Pogumno je skušal razmotriti ta problem celo s škofom samim, kar seveda ni uspelo. Visoki pastir svojih ovac iz nezaželjene črede ni sprejemal. Sramotno, tako kakor je bila sramotna njegova prepoved maše slovenskim izseljencem v aprilu leta 1946, ki je bila namenjena v zahvalo za srečno vrnitev naših ljudi iz izseljenskih taborišč, kacetov in nacističnih zaporov, pa tudi preživelih partizanov, ki so zapustili svoje mrtve tovariše v gozdovih in gorah, padle za srečnejšo bodočnost našega naroda in vseh trpinčenih ljudi.

Tonči Schlapper

Mnogostransko dejaven, zave-

KOMENTAR

je bila kulturno in narodno povezana s

celotnim slovenskim kulturnim prostorom. Ostro je ločeval med osebnim verskim prepričanjem in vsakdanjim političnim ravnanjem v življenju. Zato je vedno zavračal posege cerkve v politiko in vsakršni politični katolicizem. Janko Ogris pa tudi ni gledal z nostalgijem očesom na vaško življenje in podeželje, ampak se je v svoji tankočutnosti zavedal konkretnih socialnih razmer, kakor so se prikazovale v brezpravnem položaju delavstva in v podrejenosti ženskega moškemu spolu. Živ dokaz so njegovi še neobjavljeni spominski zapisi.

Janko OGRIS – ob 100-letnici rojstva

Spomin na Janka Ogrisa je spomin na začetke razvijane kulture, političnega in gospodarskega življenja v Bilčovsu, ki od začetkov prve svetovne vojne pa tja do sedemdesetih let nosi pečat Janka Ogrisa. Povsod je bil aktiven in pod svojo streho je združeval Slovence v Bilčovsu in jih bodril ter jim dajal poguma, da je lahko društvo »Bilka« zaživelo in da so se v občinski hiši uveljavljali interesi Slovencev in da so tudi slovenske gospodarske ustanove dobile svoje mesto v Bilčovsu. Njegova domača hiša je postala hiša srečanja in hiša kulture.

Optimizma in jasnih vizij mu v njegovem življenju kljub bridkim razočaranjem, ki jih je doživljal v pregnanstvu in nato z ekskomunikacijo iz katoliške cerkve, nikoli ni zmanjkalo. V svoji idejni in nazorski širini se je v času hudih ideoloških in političnih konfliktov po drugi svetovni vojni odločil za pot, ki je bila zgrajena v duhu narodnoosvobodilnega boja v drugi svetovni vojni in

Duh strpnosti, sporazumevanja in odprtosti so osnovne prvine kulturnega ravnanja, ki jih je treba vedno znova udejanjati in preverjati v vsakdanjem življenju. Janko Ogris je priča, da tam, kjer to uspeva, uspeva tudi kulturni razvoj. V Bilčovsu pri Miklavžu je kot nekdanji v času Janka Ogrisa še danes odprta hiša kulture, kjer se ljudje različnih misli in interesov radi srečujejo. Kjer je dobro vdušje, je tudi dobra volja. In te Janku Ogrisu nikoli ni manjkalo.

Današnji slovenski politiki na Koroškem več Ogriseve odprtosti in strpnosti ne bi škodovalo.

Janko Malle
tajnik SPZ

Najprej vam želim čestitati, saj ste si naslov težko zaslužili in ga prejeli po že dolgoletnem znanstvenem delovanju in angažiranem delu na slavističnem inštitutu dunajske univerze. Ali lahko na kratko orišete svojo življenjsko in znanstveno pot?

Moja znanstvena pot je nenačrtna, ker se je začela zelo pozno. Prvotnega študija medicine nisem končala, šele l. 1966 sem se na novo vpisala na univerzo; odločila sem se za študij slavistike, ker sem spoznala, da moram najti širšo domovino za lastno, na Koroškem tako zaničevano slovensko kulturo. Zaradi svoje pripadnosti k slovenski narodni skupnosti sem tudi med povojnim šolskim obdobjem doživljala poniževanja. Glavni vzrok za pozno odločitev pa je moja usoda, da sem že kot otrok postala žrtev nacifašizma. S komaj šestimi leti sem leta 1942 doživela grozo nasilne deportacije v nemški logar. Fizične in psihične travme so me spremljale vse življenje.

Kakšno povezavo vidite med vašo deportacijo in vašim znanstvenim delom? Kaj Vas je blokiralo oziroma oviralo pri znanstvenem delu na inštitutu ali pa tudi na Akademiji znanosti na Dunaju, kjer ste nekaj časa bili znanstvena sodelavka?

Če sem imela opravke na uradih ali z uradnimi osebami, me je zgrabil nerazumljiv strah, me je popadla panika, tako da sem se takim situacijam izogibala. Vzrokov nisem poznala. Šele sedaj se mi je to začelo razvijati. Medtem so namreč nastale znanstvene študije o življenjskih usodah otrok, ki so bili po kacetih in logarjih in so jih preživeli. Pokazalo se je, da so otroci odnesli hujše travme kot odrasli. Zaradi teh spoznanj so Židje ustanovili na Dunaju psihoterapevtsko službo ESRA, ki se je že dve leti poslužujem tudi jaz. V tej skupini se lahko prvič zunaj družine pogovarjam o tistih časih in tako odkrivam travme, ki so me ovirale v življenju. Travme, ki jih odkrijem, lažje obvladam.

In kaj ste odkrili?

Odkrila sem, da se zaradi panike in strahu pred uradi in uradnimi osebami nisem znala spontano braniti. Promovirala sem leta 1973. Za disertacijo o slovenskem dialektu v Celovski kotlini sem prejela celo znanstveno nagrado. Leta 1973 je novi organizacijski univerzitetni zakon UOG reorganiziral tudi študij slavistike, kar je med drugim pomenilo, da je slovenščina postala polnovredna študijska smer z možnostjo diplome, doktorata in učiteljskega izpita. Ko sem na slavističnem inštitutu pokazala interes za asistentsko mesto iz slovenistike in se v tej zadevi obrnila na profesorja Hama, mi je ta nekako zvito rekel čez teden dni, da pristojno ministrstvo takega mesta ne želi. Moji strahovi

pred uradi so mi preprečili, da bi šla preveriti na ministrstvo, ali je to res ali ne. Šele po desetletjih sem odkrila, da profesorji (srbo)hrvaščine, ki so soupravljali slovenistiko, na pristojnem ministrstvu službenega mesta za slovenistiko niti zahtevali niso. Isti profesor Hama me je kasneje pod neko pretvezo odpustil iz delovnega razmerja na Akademiji znanosti na Dunaju, kjer pa so mi nato dali drugo službeno mesto, kjer sem zelo uspešno delala. Na žalost je po nekaj letih nastala situaci-

seljem sem sprejela. Tokrat sem šla na ministrstvo vprašati, ali obstaja možnost, da bi dobila službeno mesto L1 za slovensko literaturo. Odgovor je bil pozitiven, a odvisen od formalne zahteve predstojnika inštituta, ki pa takega pisma ni bil pripravljen napisati, češ, »saj ste komaj prišli in že gnjavite ministrstvo«. Umaknila sem se v notranjo emigracijo in o tem nisem z nikomer govorila.

Kljub temu pa ste uspeli vzgojiti precej širok kader slovenistov

nistike na dunajski univerzi kljub štedenju na vseh področjih dobila ustrezní znanstveni kader?

Za razvoj stroke in kontinuiteto je institucionalizirana katedra potrebna. Odkar sem se habilitirala, sem se vedno zelo trudila, da predstavim problem na fakulteti sami in reči moram, da sem pri dekanu našla veliko razumevanja. Tudi poslanka v državnem svetu dr. Elisabeth Hlavac, ki je s slavnostnim govorom počastila prezentacijo

vojaščine, torej avstrijska vojska potrebuje ljudi, ki znajo slovensko. Prej ali slej bo slovenščina tudi EU-jevski jezik, to so dejstva, ki dajejo Republiki Sloveniji moralno in politično odgovornost in pravico, da se zavzame za slovenščino na univerzah v Avstriji, saj je v Sloveniji lepo poskrbljeno za nemščino. V letošnjem letnem semestru naju je z ordinarijo za rusko jezikoslovje prof. dr. J. Besters Dilger – ki je začasno opravljala funkcijo predstojnice inštituta – sprejel veleposlanik Republike Slovenije dr. Ivo Vajgl, s katerim sva imeli zelo plodne pogovore, ki bojo prav gotovo rodili sadove.

Ivan Prijatelj, cenjeni slovenski in kulturni zgodovinar, je mislil v širokih evropskih dimenzijah in že leta 1911 med drugim rekel: »... Še enkrat pravim, da prihaja čas, ko bomo morali nastopiti pred svetom kot NAROD ...« Pri tem nikakor ne gre za kak ozki nacionalizem, nasprotno, gre za evropsko specifičnost kulturnega pluralizma. Ogroženi jeziki in ogrožene kulture, največkrat zaradi maloštevilnosti, morajo biti inovativni, produktivni in široki. Omenila bi le nekaj imen svetovno znanih in priznanih kulturnih ustvarjalcev, ki so vsi pripadniki malih narodov: Ingmar Bergman, Emir Kusturica, Pablo Picasso, James Joyce. In če bi bil Ivan Cankar pravočasno našel kongenialnega prevajalca, bi njegov doprinos k svetovni literaturi bil že davno znan in priznan. Tako so Slovenci kot maloštevilni narod ustvarili zaokroženo evropsko nacionalno kulturo kot primer fenomena evropske kulturne pluralnosti, ki sloni na pluralnosti evropskih kultur. Prepričana sem, da se zavest o tem širi tako v Sloveniji kot tudi v Avstriji.

Torej optimističen zaključek za stroko? Kaj to pomeni za Vas osebno, se obeta kako službeno mesto?

Pri celotni zadevi okoli službenih mest za slovenistiko na dunajski univerzi v bistvu ne gre in nikoli ni šlo za mojo osebno usodo. Prepričana sem, da je protimanjšinska in protislovenska drža širokih plasti na politični in družbeni ravni v Avstriji preprečila, da bi se slovenistika lahko uveljavila kot polnovredna študijska smer. Zato je bila slovenščina tako marginalizirana. Če se bo na tem področju kaj spremenilo, in prepričana sem, da se že spreminja, bo to moralo priti do izraza tudi v tem, da bo slovenistika končno dobila ustrezno personalno zasedbo, saj gre tudi za družbenopolitično odgovornost avstrijske države na področju evropske integracije, ki je prav gotovo večjega pomena kot inštitutska avtonomija.

Hvala za pogovor, želim Vam še mnogo energije v nadaljnjih prizadevanjih in seveda veliko uspeha na znanstvenem in osebem področju.

Travme, ki jih odkrijem, lažje obvladam

Pred tednom dni je znanstvenica-slavistka dr. Katja Sturm Schnabl prejela naslov izrednega univerzitetnega profesorja. Ker to le ni vsakdanje, se je z njo pogovarjala Vida Obid.

Bivša ambasadorica R Slovenije na Dunaju Katja Boh, poslanka v državnem svetu Elisabeth Hlavac, in Katja Sturm-Schnabl ob predstavitvi dunajske slovenistike na univerzi.

Foto: SV

ja, da mi je kolega začel verbalno očitati mojo taboriščno preteklost, kar mi je povzročalo težke zdravstvene motnje. Ko je nekega dne omenil: »Na ja, sie waren schon lästig, diese Juden, was hätten wir auch an-

in slovenistk, ki so pred letom dni predstavili svoje znanstvene raziskave in dosežke javnosti. Bila jih je cela vrsta in tudi knjižne objave na tem področju so kar številne. Kaj Vam je omogočalo to delovanje?

Predavanja so me veselila, našla se je skupina zainteresiranih študentov, sama sem delala z veliko vpletenostjo in organizirala ekskurzije ipd. Ob tem pa sem nadaljevala lastno znanstveno delo, obiskovala simpozije, pisala članke in knjigo, s katero sem se navsezadnje habilitirala kot eksterna univerzitetna lektorica. Zahvaliti se moram dr. Borutu Sommergerju, ki me je na to možnost opozoril, sama tega niti vedela ne bi. S habilitacijo se je moja pozicija bistveno izboljšala, čeprav službenega mesta nisem dobila. Odslej sem lahko napovedovala za študij predpisane seminarje in predavanja, razen tega sem lahko sprejemala diplomante in disertante. Lahko rečem, da me od tega časa naprej delo še bolj veseli, kajti motivirati in spremljati raziskovalno delo mladih je zares nekaj zelo lepega in te navdaja z zadovoljstvom.

Ali mislite, da bo slovenščina oziroma študijska smer slove-

znanstvenega dela slovenistov lani na dunajski univerzi, je katedro za slovenistiko izrecno zahtevala in poudarila važnost te študijske smeri za Avstrijo, dekan prof. dr. Franz Römer pa nam je pismeno izrekel podporo in priznanje.

Mislím, da se bo tudi ministrstvo prej ali slej moralo zavedati, da slovenistika ne more biti vedno usodno povezana s (srbo)hrvaščino. Poleg tega je slovenščina tudi jezik avstrijske narodne skupnosti, je eden od

»Zaradi svoje pripadnosti k slovenski narodni skupnosti sem tudi med povojnim šolskim obdobjem doživljala poniževanja.«

uradnih jezikov, se poučuje na avstrijskih šolah itd. Avstrijske avtohtone manjšine so v svojem lanskem memorandumu od avstrijske vlade zahtevale ustrezne katedre na avstrijskih univerzah.

Ali ima osamosvojitve Slovenije kak vpliv na pozicijo slovenščine na dunajski univerzi?

Seveda. Slovenščina je danes jezik sosedne države, je jezik

»Predavanja so me veselila, našla se je skupina zainteresiranih študentov, sama sem delala z veliko vpletenostjo.«

deres mit ihnen tun sollen«, sem vedela, da na delovnem mestu ne morem zdržati. Človek brez taboriščnih travm bi se znal braniti, jaz pa se nisem mogla in sem šla.

Medtem je minilo nekaj let. Ali ste v teh letih spremljali dogajanja na slavističnem inštitutu in odkrili kako spremembo za slovenistiko kot študijsko smer?

Po desetih letih, odkar je bil v veljavi UOG, na slavistiki še vedno ni bilo koga, ki bi predaval slovensko literaturo, obstajalo je še vedno le eno lektorsko mesto za učenje jezika. Takrat so mi ponudili, da predavam o slovenski literaturi dve uri na teden kot eksterna lektorica. Z ve-

KOROŠKI JAZZ

Nova zvezda – »Mih group«

Jazz skupina »Mih group« katero sestavlja sedem glasbenikov, štirje so iz Koroške (Miha Vavti – saksofon, Mario Vavti

kraz«, v središču Celovca do kraja navdušili publiko. Skupina, ki v tej formaciji obstaja od leta 1997, je igrala lastne kom-

Foto: M. Š.

– pozavna, Niko Vavti – keyboards, Stanko Sturm – bas kitara, trije pa iz Slovenije (Mate Brodar – kitara in vokal, Izidor Leitinge – trobenta in Saša Kužnik – boben), si počasi utirajo pot v jazz sceno na Koroškem in v Sloveniji. Mladi in angažirani glasbeniki jazz, funk in soul glasbe so pretekli petek v nabito polnem lokalu »Pan-

pozicije in skladbe znanih glasbenih osebnosti kot so Herbie Hancock, Joe Sample, George Benson in drugih. Dan poprepa so uspešno koncertirali v mariborskem jazz klubu »Satchmo«. V iztekajočem se letu ima skupina na programu še nekaj koncertov na Koroškem.

M. Š.

RUDI BENETIK V TRŽIČU

Skrivnostna in črna Soča

Koroški slovenski likovni ustvarjalec Rudi Benetik se prvič predstavlja našim sosedom onkraj Karavank, Tržičanom, s ciklusom »Črna Soča«. Po besedah umetnika je Soča in njena dolina ena najbolj skrivnostnih in čarnih rek in pokrajin, kar jih je doslej videl na našem planetu; bil je dobesedno prevzet od

lepotice reke. Soča nastopa na tej množici ploskev posredno: uteleša se skozi valovanje barv, razporeditve v prostoru, pa kot množica prodnih ovalnih oblik in barvna pestrost konglomeratnih kamnov, kot neujemljivost njene barve, za katero nihče ne more priseči: prav taka je, pa tudi kot naravna, že kar

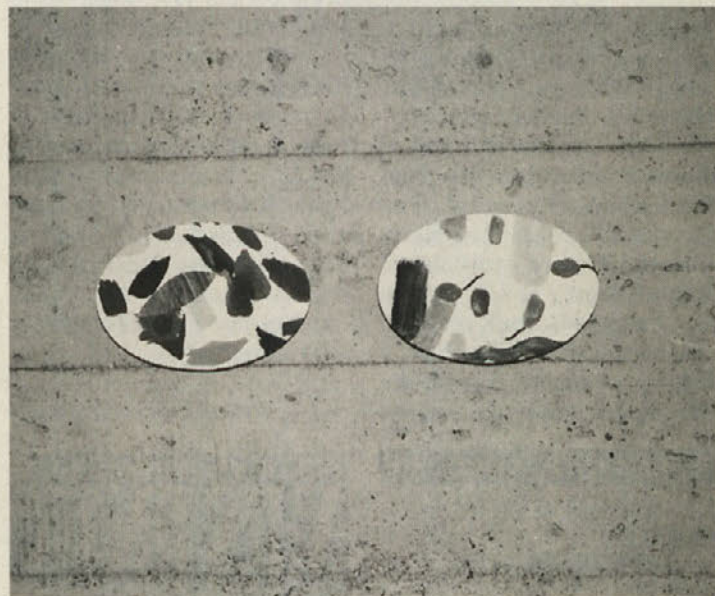

Foto: M. Š.

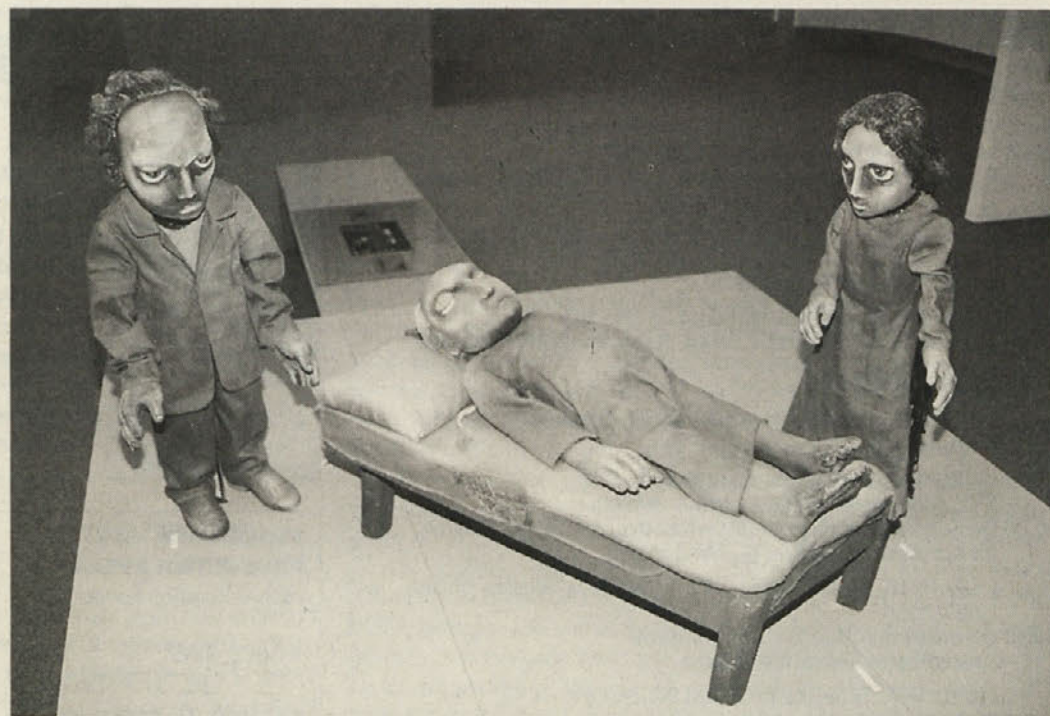
njene nedolžne lepote, čistosti, divjosti in izvirnosti.

Karakteristično za ta cikel kot sploh za likovno ustvarjanje Rudija Benetika je neverjetna lahkotnost, s katero beleži svoje vtise v skicirko umetniškega vsakdanjika, ki nam posreduje v bistvu še otroško nepokvarjenega opazovalca sveta. Njegove ovalne slike na papir oziroma na karton barvno oblikujejo zelo zadržno, saj le redko na eni skupni ploskvi združi več kot troje barv. »Zaman bomo oprezali po upodobitvi te

surova neposrednost barvnih nanosov in črt, kot je surova in neposredna reka sama«. Igričnost in že omenjena otroško nepokvarjena risba ter preprostost zaznamujejo celotni Benetikov cikel.

Razstava je na ogled do 10. novembra 1998, v Paviljonu NOB v Tržiču (zraven pošte), vsak dan med 16. in 18. uro, ob sobotah in nedeljah tudi med 9. in 12. uro.

M. Š.

Tisnikar je sooblikoval tudi sceno za ljudsko balado z groteskno srečnim koncem »Mrtvec pride po ljubico«. Na posnetku lutki Micika in Anzeja.

SLOVENJ GRADEC

Jože Tisnikar – nenavadni človek in slikar – tragično preminul

Zgodilo se je pretekli petek zjutraj. Jože Tisnikar je bil kot skoraj vedno peš na poti v Slovenj Gradec, ko ga je nenadoma podrl osební avto. Nato ga je povozil še tovornjak. Umrl je še na kraju nesreče. Ironija usode ga je doletela v času, ko je v slovenjegraški Mestni galeriji na ogled velika retrospektivna razstava njegovih del. Njegova nenadna smrt je grenka in pretresljiva kot njegov obsežni umetniški opus. V daljšem osebnem pogovoru 31. avgusta letos v slovenjegraški galeriji mi je še poln energije in delovnega zanosu dejal: »... hočem še ustvariti najboljšo sliko ...«. To mu v teh dveh mesecih žal ni uspelo. Tudi odslej mu ne bo več. Odšel je nepričakovano in povsem tragično.

Jože Tisnikar se je rodil 26. februarja 1928 delavcu Slavku Tisnikarju in gospodnji Margareti kot prvi od devetih otrok. Po smrti očeta leta 1947 se je zaposlil v tovarni papirja in pomagal materi zdrževati mlajše brate in sestre. Po odsluženem vojaškem roku se je usposabljal za bolničarja in se leta 1951 zaposlil v slovenjegraški bolnišnici. Podpiral ga je takratni vodja dr. Stane Strnad in mu pomagal prebiti hude življenjske krize, povezane z alkoholizmom, depresijami in poskusi samomora. In prav on je v Tisnikarju spoznal, da se v tem »mladeniču skriva nekaj talenta«. Dr. Strnad ga je tudi seznanil z akademskim slikarjem Karlom Pečkom, ki mu je postal mentor in prijatelj. Leta 1955 je Jože Tisnikar naslikal prvo oljno sliko »Obdukcija« iz ambientskega prostora. Leta 1958 je prvič samostojno razstavljal v Ljubljani ob kongresu kirurgov Slovenije. Leta 1963 je postal član Društva slovenskih

likovnih umetnikov in prvič razstavljal v tujini, v galeriji Künstlerhaus na Dunaju. Leta 1970 je prejel nagrado Prešernovega sklada, osem let kasneje pa Bernekerjevo nagrado. Leta 1983 je razstavljal v New Yorku, kjer ga je sprejel tedanji generalni sekretar OZN Perez de Cuellar, ki je nekaj let pozneje tudi obiskal Slovenj Gradec ob mednarodni razstavi o miru. Tukaj sta se ponovno srečala. Leta 1986 je naredil likovno zasnovo za lutkovno igro Svetlane Makarovič »Mrtvec pride po ljubico«,

»prekrasno in prečudovito« se je spominjal Tisnikar v pogovoru. Med svoje znance je štel Janka Messnerja, Jožeta Kopelniga, Valentina Omana in druge.

Jože Tisnikar je bil samouk in preprost človek, vendar s karizmatično potezo, secirnica pa je bila njegova umetniška akademija. Njegovo življenje in slikarstvo je tesno povezano s slovenjegraško secirnico, ki je predstavljala neizčrpen vir navdiha, ki ga je slikar prevajal v samosvojo likovno sporočilo. Tu je spoznal rojstvo in smrt, med tema dvema polo-

ma pa je velik razpon.

Želel je tudi, da bi šel na akademijo, vendar možnosti ni imel. »Na akademiji bi lahko veliko pridobil, sploh intelektualno; bi veliko pridobil, pa veliko izgubil, izgubil bi mogoče to neposrednost, ki jo imam v sebi. Drugače pa, če nimaš talenta, ti ga akademija tudi ne more dati. Sem rajši kar takšen kot sem,« je dejal v pogovoru. Slikal je v kletnih prostorih, vedno v temi ob električni luči do konca svojega življenja, tudi na svojem domu, ki si ga je ustvaril zadnja

Jože Tisnikar z mentorjem in prijateljem Karlom Pečkom

Foto: M. Š.

l. 1989 pa scenske predloge za dramo »Singer« za Shakespearov gledališče v Londonu.

O umetniku je bilo doslej napisanih nekaj knjig in monografij v raznih jezikih, o njem pa so prav tako pisali znane mednarodne revije in časopisi. Od leta 1958 do danes je več kot stokrat samostojno razstavljal doma in v tujini, med drugim tudi v Celovcu, Wolfsbergu in zadnjič v Žirovnici, na graščini, kjer je bilo

leta. Njegove figure zbuja grozljivo, mračno in magično podobo življenja, junaki so tragični, a hkrati upanju vzbujajoči. Tisnikarjeva ustvarjalna potencia je naravnost fascinantna, opus pa izjemen. Do svoje tragične smrti je z risbami vred naslikal približno dva tisoč slik. Zapustil je močno in neprimerljivo sled v domači in svetovni likovni zgodovini.

Mirko Štukelj

PRIREDITVE

NEDELJA, 8. 11.

- OBIRSKO, pri Kovaču – SPD Valentin Polanšek
14.00 Mladinska igra »Klobuček in Klobučica«.
Gostuje: Mladinska gledališka skupina KPD Planina iz Sel
BILČOVŠ, pri Miklavžu – SPD Bilka
20.00 Ponovitev igre »Tu se ne da nič drugega kot pisati pisma«.
Nastopa: starejša mladinska skupina SPD Bilka
režija: Bernarda Gašperčič
DOBRLA VAS, v kulturnem domu – SPD Srce
20.00 »Doktor Faust« (Variot – Veras). Igr. skupina SPD Borovlje

SREDA, 11. 11.

- BOROVLE, na Glavnem trgu – občina Borovlje
Martinov trg
LJUBLJANA, Pedagoška fakulteta –
KKZ, Mohorjeva, Mestna občina Ljubljana
10.00 Dvojezično šolstvo in predstavitve dvojezičnih učbenikov
na Koroškem; predava: dr. Miha Vrbinc
LJUBLJANA, Mestna hiša – KKZ, Mohorjeva, Mestna občina
Ljubljana
18.30 Otvoritev koroških kulturnih dni.
Spored bo oblikoval oktet Suha
LJUBLJANA, Teološka fakulteta Poljanska 4 – KKZ,
Mohorjeva, Mestna občina Ljubljana
20.00 Koncert pevskega društva iz Sel skupno z ansamblom Drava
ŠENTVID PRI LJUBLJANI, zavod sv. Stanislava, Štula 23 – KKZ,
Mohorjeva, Mestna občina Ljubljana
20.00 Film »BACKUP 91400159 – slovenska beseda na Koroškem«

ČETRTEK, 12. 11.

- TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
10.00 Nastop čarovnika. Nastopa čarovnik Grega
LJUBLJANA, Galerija Družina, Krekov trg 1 – KKZ,
Mohorjeva, Mestna občina Ljubljana
18.00 Odprtje razstave in literarno branje Gustava Januša. Glasbeni
okvir: Janez Gregorič, kitara, soprireditelj: Galerija Družina
LJUBLJANA, Klub Nove revije, Cankarjeva 10 –
KKZ, Mohorjeva, Mestna občina Ljubljana
19.00 »Profil nove slovenske literature na Koroškem«.
Predava dr. Janez Strutz

PETEK, 13. 11.

- LJUBLJANA, Slovenski etnografski muzej –
KKZ, Mohorjeva, Mestna občina Ljubljana
18.00 Otvoritev razstave »Oblačilna kultura v Rožu«.
Glasbeni okvir: ženska vokalna skupina iz Slovenjega
Plajberka, soprireditelj: Slovenski etnografski muzej
TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
19.00 Razstava »Karikaturek«. Razstavlja Petar Pismestovic
TINJE, v domu – Katoliški dom Sodalitas
19.30 Forum za zdravstvena vprašanja: Alergije.
Predavatelj dr. Manfred Wohofsky
VELINJA VAS PRI BILČOVŠU, pri Knaberlnu, – SPD Bilka
20.00 Bilčovska jesen – Reggae večer s skupino »Destination«

SOBOTA, 14. 11.

- VOGRČE, v župnišču – KKD Vogrče
14.30 Premiera igre: »KEKEC« (Janko Moder). Nastopa mladinska
gledališka skupina KKD Vogrče, režija: Pepej Polesnig
VELINJA VAS, pri Knaberlnu (gostilna Seher) – SPD Bilka
16.00 Bilčovska jesen – Literarno branje za otroke.
Bere Primož Suhodolčan
PREVALJE, v družbenem domu – Kulturno društvo s Prevalj
18.30 Slavnostna akademija ob stoletnici rojstva dr. Franca. Sušnika
DUNAJ, Schutzhaus Waidacker
19.00 Martinovanje. Glasba: ansambel Brane Drvarič iz Ivanjc
VOGRČE, v župnišču – KKD Vogrče
19.30 Ponovitev igre: »KEKEC« (Janko Moder). Nastopa mladinska
gledališka skupina KKD Vogrče, režija: Pepej Polesnig
OBIRSKO, pri Kovaču – EL Železna Kapla
20.00 Martinovanje – Koncert MPz SPD Trta Žitara vas.
Ob 21. uri ples z ansamblom Svetlin

NEDELJA, 15. 11.

- ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k – k & k in SPZ
10.00 Otroška predstava »Cirkus z divjega zahoda«.
Gostuje Otroška gledališka skupina SPD Bilka iz Bilčovsa
ŠKOCJAN, v Posojilnici – KD Škocjan
10.30 Redni občni zbor Posojilnice Škocjan
SELE, v farnem domu – KPD Planina Sele
15.00 Igra: »Cirkus z divjega zahoda« (Žarko Petan). Nastopa mla-
jša mladinska skupina SPD Bilka; režija: Bernarda Gašperčič
VELINJA VAS, pri Knaberlnu (gostilna Seher) – SPD Bilka
20.00 Bilčovska jesen – Kabaret »Durchbruch!« Kommerz mit Herz.
Nastopa: Mike Supancic

PETEK, 20. 11.

- ŠENTJANŽ V ROŽU, k & k – k & k in SPZ
19.30 Večer klasične glasbe. Nastopata: Josef Zenkl (klarinet,
saksofon) in prof. Vladimir Romanov (klavir)

NEDELJA, 22. 11.

- VELIKOVEC, Neue Burg – Slovenska prosvetna zveza
14.30 Osrednji koncert. Nastopajo: Mešani mladinski zbor ZG in
ZRG za Slovence, Mlada Podjuna iz Pliberka, plesna skupina
Mojce Horvat iz Ljubljane

k & k center in SPZ

vabita na
otvoritev razstave del

Jožeta Boschitz

ki so nastala med
1994 in 1998,

v petek, 6. novembra 1998,
ob 19. uri, v k & k centru
v Šentjanžu.

O umetniku bo govoril Mar-
jan Sturm, glasbeni okvir
pa bosta prispevala Toni
Kernjak (klavir) in Kristijan
Filipič (prečna flavta)

SLOVENSKA
PROSVETNA ZVEZA

vabi na osrednji koncert

»Moj svet
je tudi tvoj«

v nedeljo, 22. novembra 1998,
ob 14.30, v velikovškem gradu

Nastopajo: Mladinski mešani
zbor ZG in ZRG za Slovence,
Mlada Podjuna in plesna sku-
pina Mojce Horvat iz Ljubljane.
Prisrčno vabljeni!

KPD Drava in ljudska šola
Žvabek

vabita na predstavi-
tev projekta »Vsak človek je
enkrat / Jeder Mensch
ist einzigartig«

- V torek, 10. 11. 1998, od 15.
do 17. ure. Z otroki bodo
delali: članice pevsko-instru-
mentalne skupine Žvabek in
druge strokovnjakinje
- V sredo, 11. 11. 1998, ob
17.30 zbiranje v šoli, pohod
v cerkev in otroška maša,
večerja in družabno srečanje
v sejni sobi Posojilnice Žvabek

Elizabeta Dobrovnik z Metlove
– rojstni dan; Marija Jelen iz
Dobrole vasi – rojstni dan; Eliza-
beta Golavčnik iz Podjune – ro-
jstni dan; Josef Križnik iz Sinče
vasi – rojstni dan; Erika Mišic
iz Bukovij – rojstni dan; Ljud-
mila Pavlič iz Goselne vasi – ro-
jstni dan; Karl Sekol iz Dobrole
vasi – rojstni dan; Mici Sa-
dolšek iz Lobnika – rojstni dan;
Franc Pegrin s Šajde – rojstni
dan; Franci Mak iz Borovelj –
70. rojstni dan; Fridi Hribnik
iz Šmarjete – rojstni dan; Jelica
Steiner iz Leš – rojstni dan;
Franc Schuster iz Rožeka – roj-

RADIO KOROŠKA
SLOVENSKE ODDAJE

ČETRTEK, 5. 11.

18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PETEK, 6. 11.

18.10 »Utrip kulture«

SOBOTA, 7. 11.

6.08 Od pesmi do pesmi –
od srca do srca

NEDELJA, 8. 11.

6.08 Dobro jutro, Koroška /
Guten Morgen, Kärnten!
(mag. B. Hartmann)

18.00 Dogodki in odmevi
PONEDELJEK, 9. 11.

18.10 Kratek stik

TOREK, 10. 11.

18.10 Otroška oddaja

SREDA, 12. 11.

18.10 Glasbena mavrica

21.04 Večerna

Theater WalTzwerk

vabi na
PREMIERO

Karla Schönherrja v prireditvi
Maximilliana Achatza

»es«

v Gradiču v Borovljah
v četrtek, 5. novembra 1998,
ob 20. uri. Prisrčno vabljeni!

SPD »Danica«

vabi na
KONCERT

klasične glasbe

NASTOPATA

Toni Kernjak – klavir

Kristijan Filipič – prečna flavta

v soboto, 7. novembra 1998,
ob 19.30, v kulturnem domu v
Šentprimozu. Prisrčno vabljeni!

Po svetu se kotali
majhna pika.

PRAZNUJEJO

stni dan; Nanki Krautzer z Le-
dinc – rojstni dan; Jožko Lepu-
schitz iz Ščedma – rojstni dan;
Marta Schellander iz Rožeka –
74. rojstni dan; Marija Uznik iz
Borovelj – 80. rojstni dan; Pep-
ca Puschan z Rut nad Baškim
jezerom – 70. rojstni dan; Herta
Kumer z Bistrice – rojstni dan;
Šiman Dlopst z Dvora – rojstni
dan; Terezija Goltnik iz Ponik-
ve – rojstni dan; Vilko Nerz z
Bistrice – rojstni dan; Luka
Boročnik iz Podkraj – rojstni

dan; Marta Kreutz z Blata –
rojstni dan; Lizi Brumnik - Hri-
bnerkova z Obirskega – 70.
rojstni dan; Marta Čižej iz Go-
rič – 65. rojstni dan; Klavdija
Maloveršnik iz Železne Kaple –
16. rojstni dan; Marija Rupic iz
Pogrič – rojstni dan; Ančka Ko-
kot iz Celovca – rojstni dan;
Franc Kukovica s Sel pri Žitari
vasi – rojstni dan; Lizi Malle iz
Sel – rojstni dan; dvorni svetnik
dipl. inž. Štefan Oraže z Radiš
– rojstni dan; Franc Smrtnik iz
Kort – rojstni dan.

Slovenski vestnik čestita!

DOBER DAN, KOROŠKA

NEDELJA, 8. 11.

13.45 ORF 2

PONEDELJEK, 9. 11.

3.45 ORF 2 (Ponovitev)

16.20 TV SLO1 (Ponovitev)

I Brez akumulatorjev ni
bodočnosti: z zaprtjem
tovarne bi grozil Rožu
dokončni gospodarski pro-
pad

I Nogomet v vzhodni spodnji
ligi: po dobrem začetku je
Globasnica zabredla v krizo
– bo Vetrinju zopet uspelo?

I Kaj takega: »Priše je prišu,
sveti Martin – van ga je
krstil, Šmihel ga pil ...«

I K & k center v Šentjanžu:
Jože Boschitz razstavlja
svoje nove slike

I Žganjekuha na Krasu

SLOVENSKI
VESTNIK

Usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s pose-
bnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

DEŽURNI TEŠTEVILKE

ODGOVORNI UREDNIKI

Jože Rovšek (-30) ... kultura, slovensko zamejstvo

Sonja Wakounig (-34) ... politika, manjšinska družba

Tajništvo ... Urška Brumnik (-14)

Naročniška služba ... Milka Kokot (-40)

Prireditve ... Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJI IN ZALOŽNIKI

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA

tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straße 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

No, zdaj ga pa imamo, radio Agorotan, ali tako nekako. Nekam čudni skoki so v programskem poteku, ne vem, zakaj. Enkrat sem se zaradi nekakega slabega vina na predvečer že zgodaj zbudil, in ker nisem mogel več zaspati, sem poiskal novo radijsko frekvenco. Zadeva je zvenela nekam domače, čeprav ne čisto domače, in nekemu poslušalcu, ki si je po telefonu žaželel nekaj narodnozabavnega, je prijazna moderatorica razložila, da takšne glasbe ne igrajo in ga potrošala na nek drug dan ob neki drugi uri. Potem sem drugič slišal dva mlada moderatorčka s tako čudnimi šalami, da se še smejati nisem mogel. Ob desetih, ko sem bil že nekoliko bolj buden, je program postal naenkrat nekako čisto

drugačen, čeprav ne vem, zakaj. Glasovi moderatorjev niso bili več tako za vsako ceno mlado-veselo-dinamični in je padalo manj šal in šalic, pa sem se kljub temu včasih moral zasmeti. In več nemško se je tudi čvekalo. Pa tudi muzika je postala nekako duhovitejša, vsaj tako se mi je zdelo. A morda je to bilo samo zaradi tega, ker me je bila kava vmes že nekoliko poživila.

Zanimivo, zanimivo, sem si mislil. Ker še vedno tuhtam o novi karieri, se mi je posvetilo, da bi morda bilo delo na novem radiu »čob« zame. Govoriti ja znam o vsem in ničemer – celo v obeh deželnihi jezikih, in kakšnih neumnih vicev bi se tudi še spomnil. Toda, ko sem pomislil, kako uspešen sem bil s svojimi tozadevnimi

KOMENTAR

Prof. dr. Anton Zmeda

Agorotan

prošnjami v preteklih letih pri slovenskih organizacijah, bankah in inštitutih, sem si rekel: Zmeda, nimaš šanse; prav tako kakor imajo pri vseh teh

inštitucijah že dovolj pragmatiziranih zmed, so tudi na novem radiu verjetno že kakšne perspektivne mlade zmede, kdo potrebuje še tebe Zmedo. Pa sploh: ali bom na stara leta ob šestih zjutraj vstajal? Od kod naj mi bo ob tem krutem času mladostno-dinamični glas? Kaj bom – kot sicer premalo prepoznani – znanstvenik folkloru pripovedoval neke mlačne šale? Raje se bom še naprej bavil s cizibavo, ali kakor pravijo po nemško: „Schuster, bleib bei deinen Leisten!“. K.... gleda novo kariero, pa konec!

No, kakšen dober nasvet lahko kljub temu dam. Od vodilnih novega radia je, če se ne motim, bilo mogoče brati izjave, da bo njihov radio domač, oziroma sploh čisto drugačen radio. Meni je to zelo všeč. Saj

res ne moreš imeti istih naslovov oddaj kot jih vsi poznamo iz dosedanjega javnega radia. Biti moramo inovativni in se prilagoditi domačim razmeram in potrebam. Tako bi se morda lahko ena možna poljudna oddaja imenovala »Iz naših domačih hlevov«, za narodno politiko pa bi se eventualno priporočal magazin »Intrigantenstadel«. Priljubljeni so tudi nedeljskodopoldanski intervjuji z znanimi osebnostmi iz športa, šikerije in politike. Ker sta naziva »Od šnulce do šnulce, od srca do srca« ter »Zajtrk pri meni« žal že zasedena in ker bi bilo dobro, če bi naslov oddaje odgovarjal tudi za bolj zgodnje ure – kako bi vam bila všeč nedeljska jutranja oddaja »Pri meni v postelji«?

STUDIOBÜHNE BELJAK

Odlična predstava »Mistero buffo«

Ljubiteljska oziroma polprofesionalna gledališča na Koroškem so ogrožena vsa po vrsti ali pa so celo že na koncu, kakor se je to zgodilo z borovljskim »WalTzwerkom«, usoda plesnega teatra Ikarus je

če se dežela, pa tudi mesto Beljak, ne bosta zavedala kulturnega poslanstva, ki ga ima to gledališče.

V tem težkem položaju pa je nastala uprizoritev »Mistera buffa«. Avtor, lanski Nobelov na-

ti. Vsaka komponenta predstave je dosežek zase, predvsem pa igra treh protagonistov, ki so z neverjetnim fizičnim in duševnim angažmajem bili komedijanti v najzlahtnejšem pomenu besede. Švicar Hanspeter Horner je režijsko ustvaril predstavo, kjer pozornost ne popusti niti za trenutek, iz enega viška žene prizore v drugega. Trije igralci, Pilar Aguilera, Susanne Lietzow in Andreas Ceska, ki utelešajo celo vrsto bibličnih figur, so navdušili s popolnim obvladanjem telesa, njihov nenehni kontakt z občinstvom pa se prepričljivo odigrava na ravni podzvesti.

»Der Spielmann« – igralec – ima na voljo samo svoj jezik in svoje telo: beseda je tisto, česar se mogočeži vsega sveta najbolj bojijo. In tako upajo tudi protagonisti »Studiobühne«, da bo tiste mogočne tam zgoraj prepričala beseda, izrečena na odru. Jo bodo sišali? Bila bi nepopravljiva škoda, če bi izginilo tudi to gledališče.

Predstave si lahko ogledate še do konca meseca, v načrtu pa je tudi gostovanje v k & k centru v Šentjanžu. Ne zamudite ogleda, splešča se!

S. W.

(kakor vse kaže) je zapečaten. V Beljaku še deluje znano in priznано gledališče Studiobühne, ki pa se prav tako otepa s finančnimi problemi. Dotacij, ki so bile obljubljene že za zdavnaj opravljene produkcije, ni in ni. Vodstvo gledališča je zato prejšnji teden obvestilo javnost, da bodo morali zapreti,

grajenec Dario Fo, je tudi v tej groteski zabaven, a seveda tudi silno socialno kritičen. Zgodba – oziroma več zgodb – se vrti okoli izkoriševalcev in izkoriščanih, govori o upor in malodušju, o samoodločanju in pokorščini.

Predstava je zagotovo ena najboljših, kar jih je Studiobühne spravila na oder v zadnjih le-

DRAVOGRAD SPOMINSKA SVEČANOST Obudili sporočila upora

Na predvečer Dneva spomina za mrtve je potekala pri spomeniku žrtvam upora in v bližini muzeja zloglasne gestapovske mučilnice v Dravogradu osrednja komemoracija. Posvetili so jo dogodkom in ljudem s pokončno držo, ki so svoja dragocena življenja žrtvovali v bojih za severno mejo, v času NOB in v osamosvojitveni vojni za Slovenijo.

Predstavniki območne borbovske organizacije Maks Šavc je okrog sto zbranim ob siju sveč

in luči obudil dogajanja iz vojnih viher polpretekle zgodovine Slovencev in med drugim dejal, da smo kot dolžniki grobovom zavezani ohraniti in obraniti tisto, za kar so se borci borili in umirali, nikakor pa ne dovoliti blatenja upora proti okupatorju. Ob Dnevu reformacije pa je poudaril njen pomen za slovensko pisano besedo. Kulturni program, sestavljen iz partizanskih melodij in lirike upora, so izvedli godba na pihala ZB Šentjanž-IGEM Dravograd, moški pevski zbor Stanko Rek, recitator Stanko Arnšek, harmonikar Borut Mori ter mladi glasbeniki OŠ Neznanih talcev.

S. Š.

GLOSA IZ BRUSLJA Absurdnost fašizmov

Pred nedavnim sem bil na izobraževalnem potovanju po Španiji. Zaneslo me je v gledališče, saj je to zanimiva možnost spoznavanja družbenih tokov v vsaki deželi. Napovedana je bila komedija, ki se je po 25 letih »vrnila« domov, ker je bila pod diktaturo fašističnega režima generala Franca cenzurirana in prepovedana. Avtor jo je moral prepisati in naredil je iz španskega policaja italijanskega karabinjerja, iz španskega duhovnika pa italijanskega, da

jo je lahko brez strahu pred oblastmi objavil v tujini!

In poln pričakovanj sem si šel ogledat to komedijo, obetal se je prav zanimiv večer, poln jezikovne duhovitosti in družbenopolitične angažiranosti – pričakoval sem nekaj v stilu Antona Tomaža Linharta ali pa v stilu kakšne predstave Radišarov pač. Pa ni bilo nič od tega. Igra je bila plehka situacijska komedija, nekakšen Löwingerbühne, niti jezikovno niti vsebinsko ni bila vredna pozornosti.

Pa je vendarle nekaj pokazala: kako absurdni in fanatični so fašizmi, kako jim manjka inteligence in vizij. Neznansko se bojijo vsake iskre svobodnega

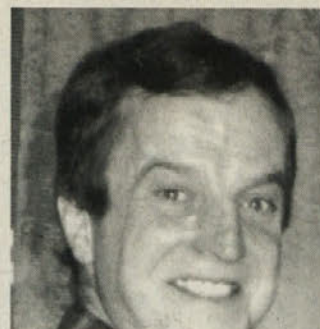
duha in skušajo zatreti že v jedru, kar ni v smislu ohranjanja oblasti. Večer mi bo ostal v spominu, saj je dokazal, da se noben fašizem ne obdrži za vedno – prvotna verzija komedije se je končno le vrnila na španske odre.

In lepo je bilo vedeti, da ob samozavesti in vztrajnosti lahko tudi na Koroškem prispevamo k pozitivnemu in integrativnemu razvoju družbe. Domači radijski postaji Agora in Korotan ali pa rastoče število prijav k slovenskemu pouku so lahko v ponos ljudem in deželi.

Bojan-Ilija Šturm-Šnabl,
asistent v Evropskem
parlamentu

ŽELEZNA KAPLA Pretresljivo slovo na pokopališču

V četrtek, 29. novembra, se je ob navadnem delavniku v zgodnjih popoldanskih urah na kapelškem pokopališču zbrala velika množica ljudi. Sorodniki, prijatelji in znanci so se poslovili od Andrejčija Sporna. Od mrtvašnice so ga ponesli v cerkev Marije Device, kjer je župnik Poldej Zunder v pridigi s tolažilnimi in preprostimi besedami orisal

pot tako zgodaj preminulega Andrejčija, domači cerkveni zbor pa je tako pri maši kot ob odprtem grobu s pesmijo žalostinko obogatil pogrebni spored.

Andrejčij Sporn, doma iz Remšenika pri Železni Kapli, se je rodil 21. novembra 1957. Izučil se je za mizarja,

zadnja leta pa je delal v Šentjanžu na Tirolskem, kjer je našel svoj drugi dom. Andrejčij Sporn pa je bil v svojih mladostniških letih tudi zagnan in vesten član Folklorne skupine SPD »Zarja«, kjer je sodeloval skoraj od ustanovitve naprej. V nedeljo pa se je po kapelških grapah hitro razširila tragična vest, da je v bližini njegovega drugega doma, Andrejčij postal na prehodu za pešce žrtev tragične prometne nesreče. Štirinajst dni pred to nesrečo se mu je izpolnila srčna želja, saj je bila pri njem na obisku mama Mimi iz domačega Remšenika. Prepričala se je, kako lepo je bil Andrejčij sprejet tudi v družinski krog svojega delodajalca. Ko je odhajala s Tirolskega, pa ni mogla slutiti, da bo naslednje slovo v tako kratkem času pretresljivo slovo za vedno.

Andrejčij nam bo ostal v lepem spominu. V imenu prosvetnega društva »Zarja« se mu po tej poti še enkrat zahvaljujemo za njegovo sodelovanje v folklorni skupini, družini Sporn pa izrekamo iskreno sožalje.

J. Blajs

NOGOMET – REGIONALNA LIGA

Tesna zmaga proti zadnjemu

Za Slovenski atletski klub je v tekmi proti zadnjemu na lestvici Grieskirchnu v soboto štela le zmaga. V igri ni bilo kakšnih posebnih viškov, saj SAK ni prepričljivo prevladoval in igralci Grieskirchna niso bili sposobni pokazati kakšnih boljših tehničnih potez. Vseeno je SAK kratko pred odmorom prišel do več ali manj zasluženega zadetka. V akciji v

prvenstva pomeni 7. mesto za SAK, kar pa je tudi najboljša uvrstitev od vseh koroških zastopnikov v regionalni ligi.

Pliberčani lahko samo sanjajo o tem, saj so tudi po koroškem derbiju v soboto proti Šentvidu še vedno le na 12. mestu. Šentvidčani so bili sicer na videz boljši na igrišču, toda so deloma klavmo upravljali svoje možnosti. Med drugim sta

toda šentviški vratar Fuchs je suvereno branil. Tekma se je končala z razočarljivim 0 : 0.

Torej je ekipa trenerja Telliana v koroškem derbiju morala biti zadovoljna s točko, medtem ko so se Pliberčani in njihov trener Franz Pollanz lahko veselili srečno pridobljene točke.

Sedaj je na programu le še zadnji krog v jesenskem delu prvenstva – SAK v soboto gostuje pri LUV Graz (13. na lestvici), od koder naj bi se moštvo spet vrnilo z zmago. Pliberški navijači pa se lahko še enkrat pred zimskim odmorom zberejo na svojem stadionu, kjer bodo lahko podprli svojo ekipo proti St. Florianu (11.).

SAK – Grieskirchen 1 : 0

SAK: Mallegg, Simon Sadjak, Hajnžič, Lojze Sadjak, Oraže (68. Zankl), Smid, Vrabac, Eberhard, Dreier, Uremović (Woschitz), Lessnigg (86. Nachbar); zadetek: Lessnigg (45.); sodnik Schrittwieser

Šentvid – Pliberk 0 : 0

Pliberk: Matschek, Skoranz, Krewalder, Franz Wriessnig, Daniel Wriessnig (77. Hribar), Skof, Urnik, Dobnig (77. Mosser), Lisič (46. Slamanig), Miklau, Huber; sodnik Hambaumer

Strelec zmagovitega gola za SAK Aleksander Lessnigg

Foto: Fera

45. minuti je mladi Alexander Lessnigg lepo izkoristil podajo Uremovića. In 1 : 0 je bil tudi že končni rezultat v tej tekmi. Na lestvici to zdaj po predzadnjem krogu v jesenskem delu

Paliska (42.) in Felbermayer (86.) zadela le prečki.

Na drugi strani Pliberčani niti niso prav prišli do nasprotnikovega gola. Huber je bil prvi, ki je v 40. minuti streljal,

PODLIGA-VZHOD

Bilčovs podlegel Velikovcu

Bilčovščani so v soboto imeli na programu tekmo proti Velikovcu, ki je bil – predvsem na domačih tleh – favorit. Tekma pa je bila izenačena in obe moštvi sta zapravili številne možnosti. Bilčovščani celo niso znali izkoristiti enajstmetrovke, uspel strel po odbiti žogi pa je sodnik iz nerazumljivih vzrokov razveljavil.

Po starem pravilu v nogometu pa moštvo, ki svojih možno-

sti ne izkoristi, dobi gole, in prav to se je zgodilo ekipi Bilčovsa. Velikovec je bil veliko bolj efektiven pred nasprotnikovim golom in je tako kar štirikrat zadel. Tako ima ta sedaj 3 točke več na svojem računu, medtem ko Bilčovščanom ne pomaga tolažba, da bi morali koncu tekme pravzaprav oni zapustiti igrišče kot zmagovalci.

Rezultati: Velikovec – Bilčovs 4 : 0 (1 : 0), Pokrče – Welzenegg 3 : 2 (2 : 0), Brückl – Viktring 3 : 2 (1 : 0)

Naslednji krog (7./8. 11.): Vetrinj – Globasnica, Bilčovs – Mostič

1. RAZRED D

V 1. razredu je bil v soboto odigran popoln krog. V boju za 2. mesto je **Klopinj** premagal **Žitara** vas kar s 5 : 1 (3 : 1). **Metlova** je ubranila 3. mesto z zmago s 3 : 1 (1 : 1) proti **Šmihelu**, ki je sedaj tudi tretji – le s spodnjega konca lestvice. **Železna Kapla** je kar dobro igrala proti vodilni **Rudi**, toda vseeno je moštvo podleglo z 1 : 3 (0 : 2).

Ostali rezultati: Šteben – Labot 3 : 0 (0 : 0), Vovbre – Grebinj 1 : 1 (1 : 0), Eitweg – Rikarja vas 1 : 1 (1 : 0), Šentlenart – Maria Rojach 0 : 0

15. krog (7./8. 11.): Metlova – Klopinj, Ruda – Šmihel, Šentlenart – Vovbre, Rikarja vas – Grebinj, Labot – Eitweg, Maria Rojach – Železna Kapla, Žitara vas – Šteben.

2. RAZRED C

V Selah so v soboto gostovale zadnje na lestvici – **Osoje**. Selani so bili v tekmi favorit in so to tudi jasno pokazali. Ekipa **Osoj** ni imela nobene možnosti za uspeh, medtem ko se na strani Selanov tokrat kot dobri strelci niso izkazali samo napadalci. Rezultat 9 : 0 so torej dosegli Razboršek (4), Djogić (2), Wasner (2) in Aleksander Mak.

1. Šentjakob	13	9	3	1	26:12	30
2. Dholca	13	9	1	3	30:13	28
3. Sele	14	7	6	1	30:8	27
4. Rožek	14	7	5	2	27:17	26
5. Treffen	13	7	4	2	30:12	25
6. Ledince	13	5	5	3	29:17	20
7. Škofiče	13	4	4	5	22:16	16
8. SAK II	13	4	4	5	18:18	16
9. Donau	13	4	4	5	19:30	16
10. Hodiše	13	4	2	7	11:18	14
11. HSV	14	4	1	9	17:31	13
12. Kriva Vrbica	13	3	3	7	15:23	12
13. Poreče	13	1	4	8	10:27	7
14. Osoje	14	2	0	12	11:53	6

ŠPORTNE VESTI

Nogomet/ženske

Prav tako kot njihovi moški kolegi so Selanke konec tedna jasno premagale svojega nasprotnika Šmarjeto – rezultat se je glasil 9 : 0 (4 : 0) za Sele.

Odbojka

V moški zvezni ligi je pri Dobljanih gostoval PL Salzburg, torej prvi na lestvici. Cilj Doba je bila osvojitev enega seta, toda ta želja se jim ni uresničila. Po porazu z 0 : 3 je Dob sedaj z dvema točkama 8. na lestvici.

Nogomet/šolarji

Moštvo ZG/ZRG za Slovence v Celovcu doslej kar uspešno tekmuje na prvenstvenih tekmah. Z eno tekmo manj od drugih je tretje na lestvici. Poraz v zadnjem krogu je bil sicer hud – glasil se je 0 : 14 – toda kot opravičilo je treba omeniti, da se je ta »zgodil« proti favoritu v skupini D, namreč proti BG/BRG Lerchenfeld.

2. RAZRED E

V tem razredu je v soboto na programu derbi med Žvabekom in Dobro vasjo. Za obe moštvi naj bi bil edini cilj zmaga, saj se hočejo Dobrolčani približati vodilnim na lestvici, Žvabeku pa grozi nevarnost zadnjega na koncu lestvice. Torej imata moštvi v zadnji tekmi v jesenskem delu prvenstva važen derbi!

MNENJE OB ROBU

Hakkinen premagal Schumacherja

Nemški navijači v formuli 1 žalujejo – Michael Schumacher je v zadnji dirki izpustil možnost osvojiti naslov svetovnega prvaka, ki si ga je zagotovil Mika Hakkinen iz Finske. Po dolgi tekmovalni sezoni se zdaj sliši mnogo glasov »kaj bi bilo, če...«, toda to ne šteje več. Hakkinen je zaslužen postal svetovni prvak v formuli 1, v panogi, kjer dandanes mnogokrat prevladuje denar, ne pa več pilot in njegove zmožnosti ter karakter. Kazenske vsote za prekrške ali pa nefer ravnanje na dirkah so z denarjem hitro poplačane in

delovanje tistih, ki obvladajo »nelegalne« akcije, se nadaljuje. Prav v tem oziru je Hakkinen zaslužen prvak, saj nikakor ni prišel do uspeha po vprašljivih poteh. Njegov nasprotnik Schumacher pa je v zadnji dirki v Suzuki na Japonskem spet pokazal svoje zmožnosti kot pilot – z zadnjega mesta je neverjetno hitro izboljšal svojo pozicijo, dokler je videl pred sabo Damona Hilla. Le-ta pa se je, kot kaže, spomnil nekaj let nazaj, ko ga je Schumacher v boju za naslov prvaka »odstranil« s proge in se mu je zdaj revanširal. Hill je Schumacherja nekaj rund zadrževal, dokler ni bil poklican v boks, kjer je šef Ferrarija Jordanu (šefu Hillovega moštva) za podporo v dirki menda obljubil manjšo dolarsko vsoto ... T. G.

SENZA CONFINI 2006

Nove reklamne strategije

Po obisku in tehničnem ocenjevanju evaluacijske komisije mednarodnega olimpijskega komiteja IOC ima organizacijska skupnost za »Senza Confini 2006« zdaj v načrtu nove reklamne akcije, predvsem na mednarodnem področju. »Pri komisiji je profesionalna organizacija vseh sodelujočih, njihova velika angažiranost in navdušenje ljudstva naredilo velik vtis«, pravi Editha Gabler-

Werthner od Kärnten Werbung. To pa naj bi bila motivacija za nadaljne aktivnosti pod geslom »indirektno in čustveno nago-varjati 118 članov IOC«, ki bodo odločali o uspehu ali neuspehu reklamiranja treh regij.

Prvi korak na tej poti je bilo sodelovanje »Senza Confini 2006« na največjem in hkrati najpomembnejšem zimskošportnem sejmu Evrope v Londonu. Ferdinand Posnik, poslovodja Kärnten Werbung, in olimpijski zmagovalci Franz Klammer sta prejšnji konec tedna tam uspešno predstavila reklamiranje treh regij za olimpijske igre leta 2006.

KOROŠKO ŠAHOVSKO PRVENSTVO 1998/99

Nov poraz šahistov SŠZ

Prva ekipa Slovenske športne zveze/Carimpex je v 2. krogu prvenstva v podligi-vzhod izgubila

Silvo Kovač je remiziral z močnim Madžarom Gaborjem Horvatom

že drugič. Po tesnem porazu proti moštvi Die Klagenfurter/KSV (3,5 : 4,5) je bil tokrat premočan nasprotnik ekipa iz Gospe Svete, ki je zmagala 5,5 : 2,5.

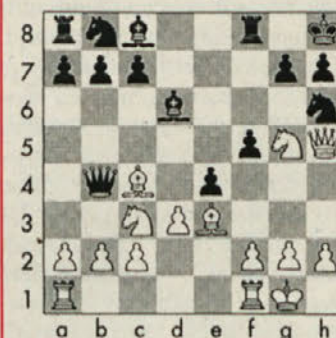
Na prvi deski je Silvo Kovač remiziral z močnim Madžarom Gaborjem Horvatom (Elo 2195), točkovali pa so še dr. Joži Amrusch, Rupert Reichmann, Robert Hedenik in Ivan Lukan, ki so vsi remizirali. Zmago si je nasprotnik zagotovil z zmagami na drugi, tretji in mladinski deski.

Že tretji krog prvenstva so igrali šahisti SŠZ/Posojilnica Bank Borovlje II. Po neodločenem rezultatu v prvem krogu proti Eitwegu (3 : 3) ter porazu proti ekipi Gospe Svete v drugem krogu se je tudi tretji dvo-boj končal s porazom. Novinec iz Metlove je bil boljši in zmagal s 4,5 : 1,5.

ŠAHOVSKI OREH ŠTEV. 38

Silvo Kovač

Kovač – Prezeli/Turnir SŠZ Celovec – Bilčovs '98

Po otvoritvenih potezah ima beli bolj postavljene figure, ki že grozijo črnemu kralju v rokadi.

Z zadnjo potezo Le3 je beli napadel črno damo na polju c5, ki se je, nič hudega sluteč, umaknila na polje b4. In v tem trenutku je belemu, ki je na potezi, zaigralo srce, saj je z naslednjo elegantno potezo postavil črnega pred takojšnjo predajo. Poiščite jo!